

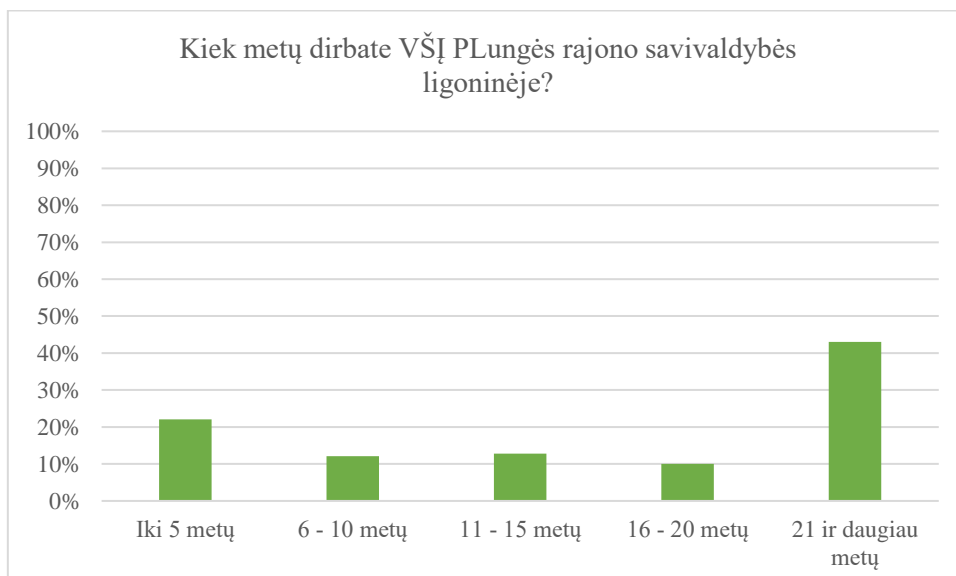
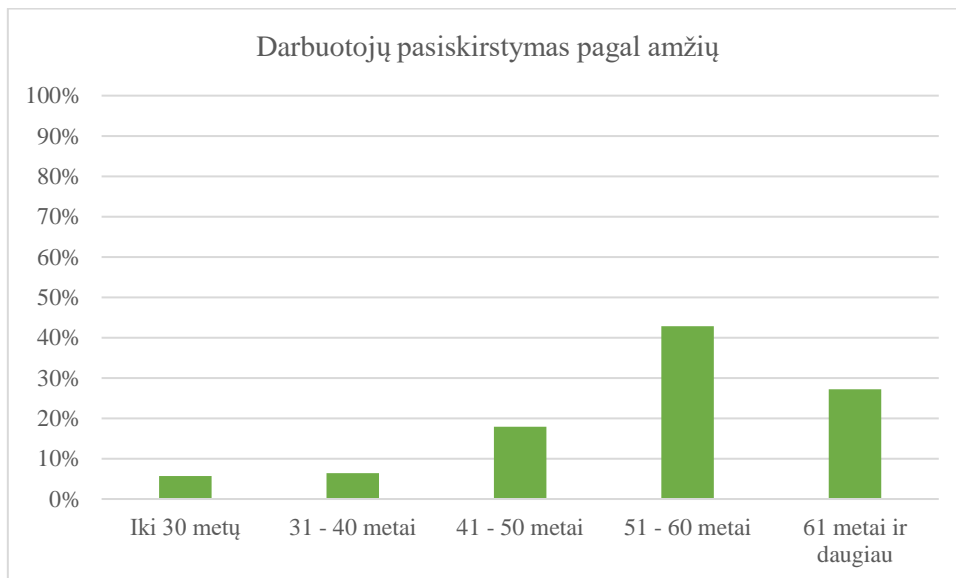
ANONIMINĖS DARBUOTOJŲ APKLAUSOS, SIEKIANT ĮVERTINTI TOLERANCIJOS KORUPCIJAI LYGĮ VIEŠOJOJE ĮSTAIGOJE PLUNGĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS LIGONINĖJE, ATASKAITA

2022 m. gruodžio 31 d.
Plungė

Remiantis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos 2015 m. sausio 26 d. įsakymo Nr. V-65 „Dėl skaidrios asmens sveikatos priežiūros įstaigos vardo suteikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo asmens sveikatos priežiūros įstaigos atsparumo korupcijai indekso nustatymo kriterijų sąrašo 2.5.1. punktu, viešosios įstaigos Plungės rajono savivaldybės ligoninės (toliau – Ligoninės) Antikorupcijos komisija 2022 m. gruodžio mėn. Ligoninėje atliko anoniminę darbuotojų apklausą, siekiant įvertinti tolerancijos korupcijai lygį Ligoninėje.

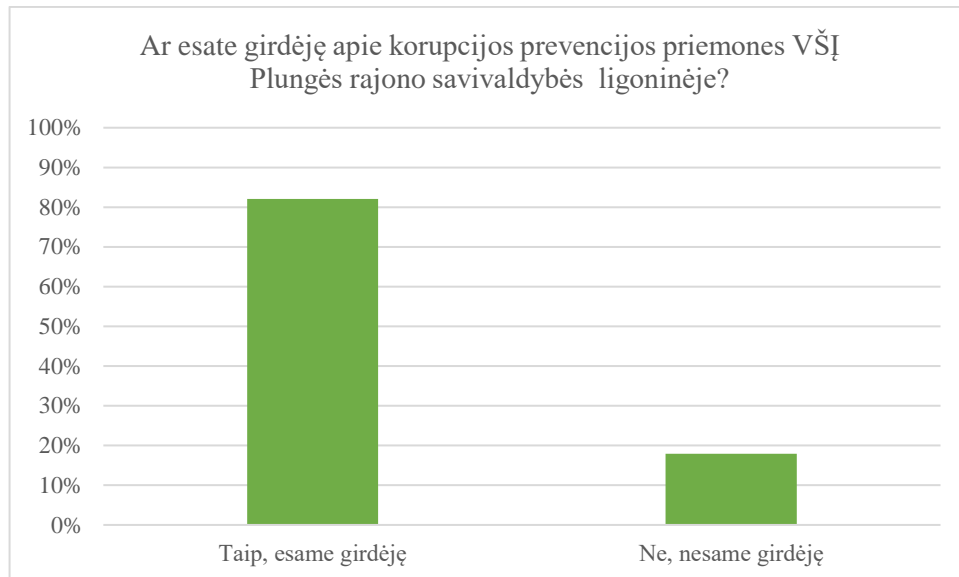
Darbuotojams buvo išdalintos anketos, kurias buvo prašoma užpildyti. Buvo išdalintos 200 anketų, grąžinta užpildytų – 140 (70%).

Respondentų pasiskirstymas pagal amžių ir darbo trukmę Ligoninėje pateiktas žemiau esančiuose grafikuose:

Iš pateiktų rezultatų matyti, kad dauguma užpildžiusių anketas darbuotojų (42,8%) buvo daugiau nei 51 m. amžiaus ir dirbantys Ligoninėje 21 ir daugiau metų (43,0%). 12,1 proc. darbuotojų nurodė Ligoninėje dirbantys 6 - 10 metų, 12,8 proc. atsakiusių į apklausos klausimus Ligoninėje dirba 11 – 15 metų.

Ligoninės darbuotojų buvo klausama, ar jie yra girdėję apie vykdomas korupcijos prevencijos priemones Ligoninėje. Rezultatai pateikiami grafike:

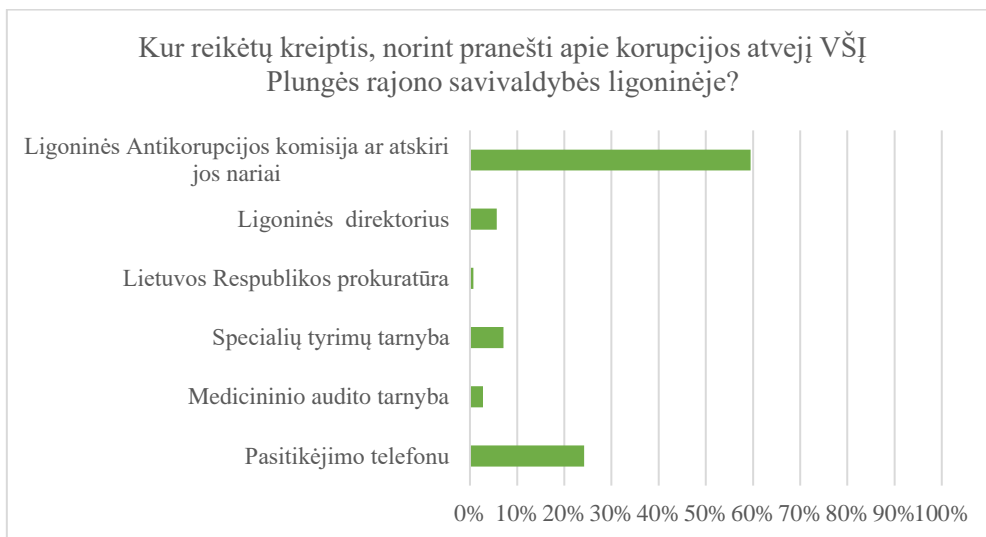

Net 115 (82,1%) respondentai atsakė, kad yra girdėję apie korupcijos prevencijos programas. 25 respondentas (17,9%) atsakė, kad apie korupcijos prevencijos programas girdėti neteko.

Taip pat galima pažymėti, kad didesnė dalis apie Ligoninėje vykdomas korupcijos prevencijos priemones negirdėjusių respondentų dirba Ligoninėje 21 ir daugiau metų (43,0 proc.). Galima daryti prielaidą, kad vyresnio amžiaus ir ilgametį darbo stažą Ligoninėje turintys darbuotojai jaučiasi pakankamai informuoti apie darbo principus Ligoninėje, todėl jų domėjimasis naujovėmis, išitraukimas į papildomų tarnybinių įgyvendinimą bei vadovavimąsi jomis yra žemas.

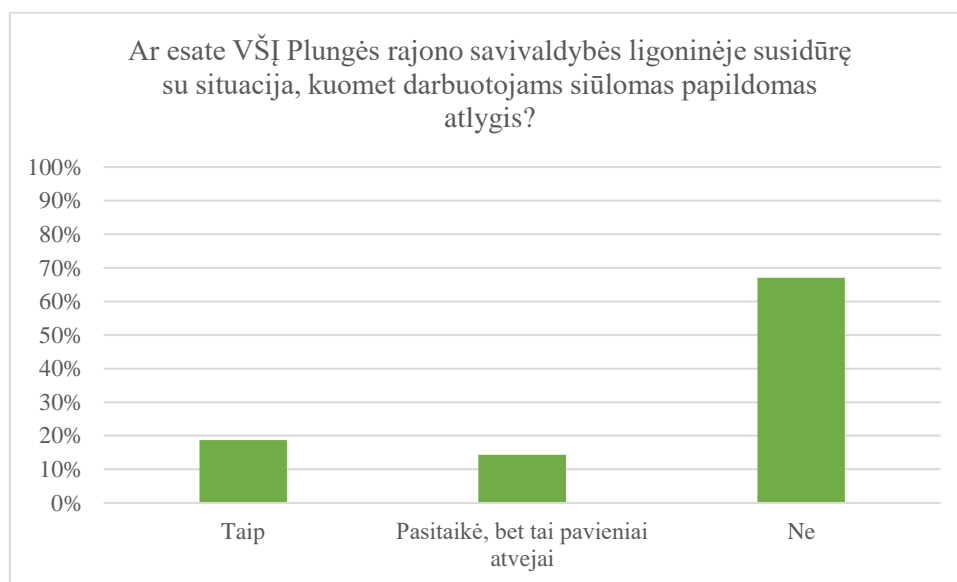
62,5 proc. apklaustųjų nurodė žinantys, kas šiuo metu sudaro Ligoninės Antikorupcijos komisiją, tačiau šios komisijos sudėties nežinojo 52 darbuotojai, t. y. 37,5 proc. visų dirbančiųjų. Šiam skaičiui tenka ir dalis darbuotojų, kurie yra informuoti apie šiuos komisijos suformavimą Ligoninėje, tačiau atskirų jos narių įvardinti negalėtų.

Ligoninės darbuotojai taip pat buvo klausiami, ar žino, kur reikia kreiptis, norint pranešti apie korupcijos atvejį Ligoninėje. 4 darbuotojai į klausimą neatsakė, didžioji dauguma (80 darbuotojų; 59,5 proc.) pažymėjo, jog žino ir įvardijo, kur, darbuotojų manymu, reikėtų kreiptis norint pranešti apie korupcijos atvejį Ligoninėje. Ligoninės darbuotojai pateikė po 1 ar kelis atsakymo variantus, kur reikėtų kreiptis norint pranešti apie korupcijos atvejį. Bendras atsakymų pasikartojimo dažnumas pateiktas lentelėje žemiau:

Svarbu paminėti, kad šiuo metu Ligoninės Antikorupcijos komisiją sudaro direktoriaus pavaduotojas G. Ramanauskas (komisijos pirmininkas), personalo ir bendrųjų reikalų skyriaus specialistė I. Bieliauskienė ir vyriausioji Ligoninės slaugos administratorė V. Mačiutienė, todėl atsakymuose atskirai minėtos komisijos narių pavardės buvo apjungtos prie atsakymų grupės „Antikorupcijos komisija ar jos nariai“. Kaip matyti iš lentelės, dauguma darbuotojų mano, jog reikėtų kreiptis į Antikorupcijos komisiją ar jos narius (59,5 proc.) arba pasitikėjimo telefonu (24,2 proc.).

Ligoninės darbuotojų buvo bendrai klausiami apie situaciją, kuomet darbuotojams siūlomas papildomas atlygis, paplitimą. Iš lentelės žemiau matyti, kad net 93 darbuotojai (67,0 proc.) nurodė, jog situaciją, kuomet darbuotojams bandoma ar norima papildomai atsilyginti, dažnai nepasitaiko. 20 darbuotojų (14,3 proc.) nurodė, jog, jų nuomone, tokių atvejų pasitaiko, tačiau jie yra pavieniai. Ir 26 darbuotojai (18,7 proc.) į klausimą atsakė teigiamai.

Paklausus, ar darbuotojui pasitaikė situacija, kuomet tiesiogiai jam ar jo kolegai buvo siūlomas kyšis, 42,2 proc. darbuotojų atsakė teigiamai. Ligoninės darbuotojai pateikė po 1 ar kelis atsakymo variantus, koks dažniausiai atlygis buvo siūlomas. Pateikiamas bendras atsakymų pasikartojimo dažnumas: 8,0 proc. iš apklaustųjų nurodė, jog buvo siūloma pinigų, taip pat buvo nurodyta po vieną variantą kitų atsilyginimo formų: šokoladas, tortas ar kiti saldumynai, kava, kas sudaro 322,0 proc. visų atsakymų. 2,2 proc. visų siūlomų atlygio formų sudaro „kitos dovanos“. Visi darbuotojai teigė apie bandymus jiems atsilyginti ar gautą dovaną niekam

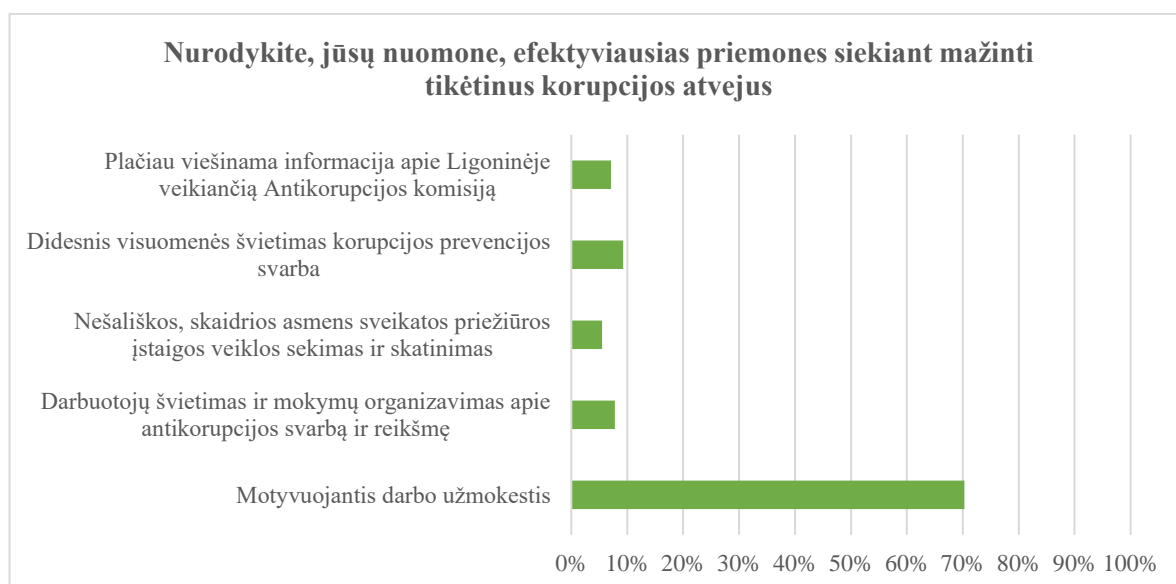
nepranešę. Darbuotojų buvo prašoma argumentuoti pasirinkimą nepranešti apie korupcijos atvejį darbe ir jie nurodė, kad siūlomo kyšio patys neprašė, nepalaikė paciento įteikto šokolado, torto ar kitos atsidėkojimo už asmens sveikatos priežiūros paslaugas (toliau – ASPP) dovanos kyšiu ar papirkinėjimu.

12 Ligoninės darbuotojų (12,8 proc.) teigė, jog pranešė apie korupcijos atvejį darbe pasirinkę vieną iš būdų: pranešimą pateikė pasitikėjimo telefonu, Specialiųjų tyrimų tarnybai, kreipėsi į Ligoninės direktorių bei Antikorupcijos komisiją ar atskirą jos narį. Deja, oficialiai pateiktų ar anoniminių pranešimų apie korupcijos pasireiškimo atvejus 2022 m. nebuvo gauta ar nustatyta, tad daroma, prielaida, kad darbuotojai apklausoje pažymėjo savo ketinimą pranešti susidūrus su korupcijos atveju darbe ateityje.

Į klausimą ar ateityje praneštumėte apie korupcijos atvejį darbe, 44 darbuotojai (32,8 proc.) atsakė, kad tikrai praneštų. Didžioji dalis apklaustųjų (50,0 proc.) nurodė, jog tai priklausytų nuo aplinkybių, o 23 darbuotojai (17,2 proc.) nesiryžtų pranešti apie korupcijos atvejį Ligoninėje.

Paprašyti pareikšti nuomonę, kokios yra tikėtinos korupcijos pasireiškimo priežastys Ligoninėje, darbuotojai dažniausiai pasirinko šiuos atsakymus (pagal pasikartojimo dažnumą): nežino tikėtinos korupcijos pasireiškimo atvejų priežasčių, pacientų artimųjų noras pagerinti artimųjų ASPP sąlygas atsilyginant materialinėmis vertybėmis, pacientų ar jų artimųjų noras gauti "kokybiškesnes" ASPP, pacientų ar jų artimųjų noras greičiau gauti ASPP, pacientų ar jų artimųjų noras greičiau patekti pas gydytoją specialistą, asmeninis darbuotojų noras gauti papildomų pajamų ar kitų materialinių vertybių, vis dar egzistuojantis "sovietinis" požiūris į medicinos personalą bei jo suteikiamų paslaugų kokybę

Darbuotojai paprašyti pateikti savo nuomonę apie efektyviausias priemones, siekiant mažinti tikėtinus korupcijos pasireiškimo atvejus Ligoninėje, motyvuojantį darbo užmokestį nurodė kaip efektyviausią priemonę (70,3 proc.). Didesnį visuomenės švietimą, kaip vieną iš priemonių, savo atsakymui rinkosi 9,3 proc. visų apklaustų darbuotojų, darbuotojų švietimo apie antikorupcijos reikšmę ir svarbą gan efektyvia priemone laiko 7,8 proc. darbuotojų, 7,1 proc. darbuotojų siūlo plačiau viešinti informaciją apie Ligoninėje veikiančią Antikorupcijos komisiją ir jos narius, viešinti jų kontaktinius duomenis. Mažiausiai efektyvi priemonė, darbuotojų pasirinkimu, yra Ligoninės kaip nešališkos, skaidrios asmens sveikatos priežiūros įstaigos veiklos siekiamumas ir korupcijos atvejų viešinimo skatinimas (5,5 proc.). 12 darbuotojų į klausimą neatsakė. Duomenys grafiškai pateikiami žemiau:

Anketos pabaigoje buvo palikta vietos darbuotojų pasiūlymams ir pastaboms dėl korupcijos prevencijos Ligoninėje. Dažniausiai pastebimas siūlymas buvo „*mokėti didesnius atlyginimus, kas yra geriausias kelias į korupcijos prevenciją*“, „*jaunesnis Ligoninės kolektyvas*“, „*gydytojų kabinetuose įrengti vaizdo stebėjimo kameras*“.

IŠVADOS

1. 115 (82,1%) Ligoninės darbuotojų yra girdėję apie vykdomas korupcijos prevencijos priemones Ligoninėje, o 25 darbuotojai (17,9 proc.) – nėra girdėję apie tai. Didesnė dalis apie Ligoninėje vykdomas korupcijos prevencijos priemones negirdėjusių respondentų dirba Ligoninėje 21 ir daugiau metų (43,0 proc.). Galima daryti prielaidą, kad vyresnio amžiaus ir ilgametį darbo stažą Ligoninėje turintys darbuotojai jaučiasi pakankamai informuoti apie darbo principus Ligoninėje, todėl jų domėjimasis naujovėmis, įsitraukimas į papildomų funkcijų įgyvendinimą ir jų laikymąsi yra žemas.

2. 82,1 proc. Ligoninės darbuotojų teigia žinantys apie korupcijos prevencijos priemones Ligoninėje, tačiau tik 62,5 proc. žino apie Ligoninėje veikiančią Antikorupcijos komisiją bei jos sudėtį. 12 darbuotojų iš visų apklaustųjų praneštų apie korupcijos atvejį Ligoninėje (kreiptusi į Ligoninės Antikorupcijos komisiją ar direktorių, Specialiųjų tyrimų tarnybą arba praneštų pasitikėjimo telefonu), o 17,2 proc. darbuotojų ateityje tikrai nepraneštų apie korupcijos atvejį darbe, kadangi siūlomo kyšio patys neprašė, o pacientų siūlytų ar įteiktų šokolado, torto ar kitų atsidėkojimo už ASPP dovanų kyšiu nepalaikė.

3. 2022 m. nebuvo pateikta informacijos apie pažeidimus ar anoniminių pranešimų apie korupcijos pasireiškimo atvejus Ligoninėje. Tai pažymėto 57,8 proc. visų respondentų nurodydami, kad jie nėra susidūrę Ligoninėje su situacija, kuomet jam ar jo kolegai buvo siūlomas kyšis, 14,3 proc. darbuotojų teigia, jog pasitaiko tik pavienių atvejų.

4. 70,3 proc. apklaustų Ligoninės darbuotojų motyvuojantį darbo užmokestį nurodė kaip efektyviausią priemonę, siekiant mažinti tikėtinus korupcijos pasireiškimo atvejus Ligoninėje.

REKOMENDACIJOS

1. Atsižvelgiant į apklausos rezultatus, tikslinga Ligoninės Antikorupcijos komisijai aktyviau supažindinti darbuotojus su savo sudėtimi, funkcijomis ir vykdoma veikla. Skatinti darbuotojų pasitikėjimą Antikorupcijos komisija bei jos nariais, sudaryti prieinamas sąlygas anoniminiam pranešimui pateikti, didinti informacijos sklaidą apie pranešimo pateikimo būdus ir galimybes priimti pacientų padėkas ir kitais būdais, kaip labdara ar parama Ligoninei.

2. Intensyviau komunikuoti Ligoninės kaip nešališkos, skaidrios asmens sveikatos priežiūros įstaigos veiklos siektinumą, tikėtinų ar esamų korupcijos atvejų viešinimą.

3. Būtinai didesnis visuomenės švietimas apie korupcijos prevencijos svarbą sveikatos apsaugos sistemoje bei jos daromą žalą.

*Anoniminę darbuotojų apklausą atliko ir ataskaitą parengė:
viešosios įstaigos Plungės rajono savivaldybės ligoninės Antikorupcijos komisija*